

vezettnél hosszabbra nyúlt emlékezésnek befejezésénél érdemes megállapítani, hogy az öreg Szeged vendéglői és korcsmái, dacára hogy nagy számban voltak, a város erkölcsi életére nem voltak hátrányos kihatással. A zsenge ifjúságot — kiket ma törvényrendelet véd a nyilvános helyek látogatásától, — nem fogadták be a korcsmák. A régi korcsmárosokban és természetesen a mostaniak közül is sokakban volt és van annyi tisztesség és kötelességérzet, másrészt az anyagi helyzetük folytán sem voltak annyira kapzsiak, hogy a gyermekek filléreit elfogadják. Ha akadtak gyermekek (amint hogy akadtak is a vásottabbak közül), kik kíváncsiságból bemerészkedtek valamelyik bormérésbe, azokat feddő, goromba szavakkal utasították ki a tulajdonosok.

Szeged népe egészen a világháborúig erkölcsös, istenfélő és vallásos volt. Csak egy rut hibában szenvedett mindig s ez a nagy hibája a — káromkodás. A régi emberek büne, hogy azt a fenytétet: a nyilvánosság előtt való kipellengérezést, kallodába való zárást, pénzbüntetést (ami akkor sokkal súlyosabb volt, mint manapság) és testi fenytétet, melyet még Dugonics András idejében elég gyakran alkalmazott a városi, nem folytatta és nem folytatja ma is. A humanizmus jelszava sok szükséges és hasznos dolgot adtakta tett. Idegen ember ha Szegedre kerül, elszörnyűködve hallja, különösen a piacokon divó nyilvános káromkodást és botránnyokozást.

A ledérséget szint azonképpen megvetéssel ítélte el a nép. A nők azon részét, kik a mai féltetlen divatnak megfelelően öltözködtek, nyilvánosan megbélyegezte, sőt súlyosan üldözte is. Az ide tartozóknak nem volt szabad még az utcán sem megjelenniök és ezért leginkább fiakkoron mertek nyilvánosság elé menni. A fiakkert — mint jeleztem — ezért bojkottálta a nép és még lakodalmak alkalmával sem vette igénybe. A kórháztól is idegenkedett, úgy értékelvén a nagy sárga házat, — melynek alapját *Pozsonyi Ignác* (utca is van róla elnevezve Rókuson) vetette meg — hogy ahová „ilyen“ nők kerülnek, oda ő a félvilágot se megy be.

A vendéglők és korcsmák, a társasélet kellemessé tevésén kívül, még kulturális feladatot is teljesítenek. A népkörök, egyesületek, különféle asztaltársaságok, melyek kevés kivétellel könyvtárat is tartanak fönn, ezenkívül mind élénkebb és nevelő hatású programmból álló összejöveteleket rendeznek és elősegítik a nemes értelemben vett szociális törekvéseket. Azonkívül elsősorban vannak hivatva az idegenforgalom emelésére. Oda, ahol tisztességes szállást, elfogadható ételt és italt nem találnak az emberek, nemcsak nem mennek szívesen, de ott egyáltalán nem időznek.

A földolog, hogy a korcsmárosokat és vendéglősöket ne csak a törvény őrizze, hanem a saját lelkiismeretük is.

Mielőtt lezárnám ezt a munkámat, még egy valamit kell tennem. Mint ennek az emlékezésnek az elején írtam, egy „kávéházi-keresztelés“ alkalmából született meg bennem az az ötlet, hogy két-három folytatásban megemlékezem az egyetemi ifjak szép és értékes hetilapjában, az *Uj Élet*-ben a vigságossá és emelkedőbb reminiscenciákat, melyek mint tarka lepékek rajzoltak a lelkemben azon az estén, amikor *Juhász Gyula* a nemes patinájú nagy költő elmondta érdekes politikai szűzbeszédét a „Leánykát“-tól fölhevülve és inkább a „Leánykát“-nak mondva azt, noha azzal a szándékkal, hogy a „komaasszonynak mondom“, de a koma is érthet belőle“. (Ez is egy érdekes

kulturtörténeti adat lehet egykoron, adja Isten, hogy mennél később, mert *Juhász Gyula*, aki eddig teljesen „szeszmentes“ volt, itt került először ismeretségbe és barátságba a gyöngyöző, idegen talajból fakadt „Leánykát“-val és később a bitorosarcu „Ménesi“-vel.) És jöttek, egyre gyülekeztek emlékezésem immár le-törpiült kunyhójából a tarka pillangók és belekiváncoztak a hibátlanul szedett garmondsorokba, hogy ők is éljenek, ők se pusztuljanak el . . .

Bele is szedegtettem őket, hadd maradjanak meg, mint gombostűre tűzött példányok. Ugy vélem, nem csufítottam vele az öreg Szegedet, ha akkor érdekesek és igazak voltak, érdekesek maradhatnak a jövő nemzedék előtt is, kik ha vénülő fák árnyékában ünnepdélutánon kezükbe veszik ezt az igénytelen kis füzetkét, fogalmat alkothatnak maguknak arról, hogy milyen volt az öreg Szeged ebben a vonatkozásban.

(Vége.)

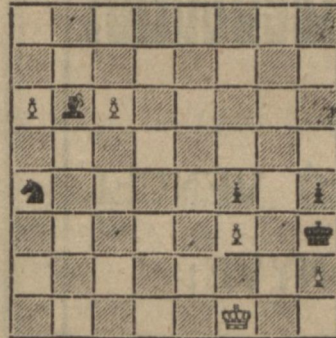
SAKK.

Rovatvezető: **Rácz László.**

III. sz. végjáték.

A. Troitzky.

(Reklams Universum.)

Vil.: Kf, gya6, c6, f3, h2 (5)

Söt.: Kh3, Ha4, Fb6, gy4, h4 (5)

Világos indul és döntetlent erőszakol ki.

3. sz. játszma.

Játszották a Budapesti Sakkör hendikep versenyén 1921. nov. 8-án

Söt. f7 gyalog nélkül játszik.

vil.: Rácz László, söt.: Steiner Lajos.

1. e4 e6 2. d4 Hf6 3. Fd3 g6 a fejlődési szisztéma, amit sötét választ, meglehetősen gyenge; mint később kiderül, g6 jó támadási objektum vil. részére. 4. e5 Hd5 5. Vg4 Kf7 ? bármi mást, csak nem király lépéssel védekezni! Söt. annyi tempót veszít király lépéseivel, hogy vil. teljesen korrekt figuraáldozatot hozhat a lehető leggyorsabb nyerés érdekében. 6. Hf3 Kg7 7. h4! Hb4 söt. még mindig nem a fejlődésre gondol, hanem a veszedelmes futók egyikét akarja leszerelni. Egyenlő állásnál ilyen posztioérzéksugallta manőverek talán eredményesek, de itt kitűnik, hogy — figura nélkül nem lehet játszani. 8. h5 Hxd3 9. cxd3 Fb4 + 10. Hc3 b6 végre! De most már későn!! 11. Fh6 +!! Kxh6 12. hXg6+ Kg7 13. gXh7 + Kf8 14. Hh4! leg-rövidebb idő alatt dönt. 14. . Bxh7 15. Hg6+Kg8 16. H7++ Kh8 17. Bxh7 + Kxh7 18. Vg6 + Kh8 19. Vh6 mat. (Rácz L. elemezte)

Főszerkesztő KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

Felelős szerkesztő: FETTER GYULA.

Felelős kiadó: CSANÁDY GYÖRGY.

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Deák-tér 1., II. e.